

УДК (581.9+591.9)-043.96(477.8)
JEL classification: Q26, Q51, Q57

М. В. Щурик,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
e-mail: mvs1949@ukr.net;

О. М. Винничук,

аспірантка;
e-mail: ovyn@meta.ua;
Університет Короля Данила, м. Івано-Франківськ

Інвестиційно-інноваційні засади активізації регенеративних властивостей фауни та флори в Карпатському макрорегіоні

Досліджено вплив техногенного й антропогенного навантаження на відтворення рослинного та тваринного світу в Карпатському макрорегіоні. Обґрунтовано потребу радикальної зміни ставлення соціуму до збереження й охорони природно-ресурсного потенціалу. Запропоновано запровадити в Україні європейський формат вирішення завдань використання, збереження й охорони рослинного та тваринного світу. Акцентовано на постійному ігноруванні запитів науки в Україні, особливо коли це стосується інвестування у задоволення потреб природно-ресурсної сфери. Запропоновано імплементацію інвестиційно-інноваційної моделі у процеси, пов'язані з покращенням регенеративних властивостей фауни та флори.

Ключові слова: фауна, флора, регенеративні властивості, природно-ресурсний потенціал, охорона, популяція.

Зростання техногенного й антропогенного навантаження на природні ресурси, відсутність належного контролю за охороною фауни та флори в Карпатському макрорегіоні значно інтенсифікувало депопуляційні процеси в рослинному і тваринному світі.

Суттєво зростає природно-ресурсний потенціал, залучений у господарський обіг унаслідок активізації глобалізаційних та інтеграційних процесів. Результатом цього стало різке зменшення багатства видів рідкісних рослин й тварин через їх знищення. Особливо це стосується гірських та передгірських територій Карпатського макрорегіону, в яких за останні 10 років різко інтенсифікувалися депопуляційні процеси. Зважаючи на значущість проблеми, науковці, представники провладних і бізнесових структур, практичні працівники ретельно досліджують причини, що зумовили негативні зміни відтворювальних процесів у рослинному і тваринному світі. Окремі вчені вбачають причини інтенсифікації депопуляційних процесів у ігноруванні суб'єктами господарювання дотримання вимог законів онтології, домінуванні матеріальних цінностей над моральними. Теперішні засади збереження та розвитку фауни та флори в Україні не враховують потреб прийдешніх поколінь і спрямовуються передусім на задоволення поточних інтересів нинішніх олігархічних класів. Для зміни вектора ставлення до природно-ресурсного потенціалу в нашій країні необхідно усунути базисні конструкції наявної політико-економічної

моделі, яка ґрунтується на освоєнні радянської спадщини, а не на побудові цивілізованої архітектури ринкової системи. Одна з таких базисних конструкцій – зрощування бізнесу і влади [1, с. 43]. Очевидним є те, що подолання наявного зрощення між цими гілками суспільства потребує формування в ньому якісно нових принципів світосприйняття, цінностей, які в багатьох інших країнах передбачають збереження й охорону природи, активізацію регенеративних властивостей рослинного й тваринного світу, а отже, є діаметрально протилежними нинішній вітчизняній практиці. Потрібно дивитися в майбутнє з огляду на специфічний трикутник, а саме, довгостроковий сталий соціальний, економічний та екологічний розвиток. Однією з вершин цього трикутника мають бути цінності, які б спрямовувалися не на варварське використання й експлуатацію ресурсів природи, а на їх збереження для прийдешніх поколінь, відновлення й розширення регенеративних властивостей флори та фауни [2, с. 40]. Бізнес, який претендує на стійкий розвиток, повинен переформатувати стратегію і тактику своєї діяльності, усвідомити свою залежність як від навколишнього природного середовища, так і від інститутів держави й суспільства в цілому, а також зарекомендувати себе цивілізованим "корпоративним громадянином" для власного успішного розвитку [3, с. 77].

На жаль, як засвідчують дослідження, взаємозв'язки між бізнесовими структурами та природно-ресурсним потенціалом є переважно деструктивними. Для формування сучасного цивілізованого ставлення бізнесу до природи по-

трібно заново організувати процес його формування на засадах, які давно знайшли практичне використання в багатьох розвинених європейських країнах. З цією метою доцільно запровадити реєстр підприємств усіх форм власності, діяльність яких прямо або опосередковано пов'язана з природними ресурсами, умовами існування популяцій рослинного і тваринного світу. Йдеться не про поправлення прав підприємницьких структур, їх власників і користувачів продукції, а про формування у них якісно нових цінностей, дотримання ними правових норм, які б забезпечували збереження та розвиток природних ресурсів в Україні. Передусім це стосується примату інтересів, які, на нашу думку, нині не відповідають суспільним потребам і фетишизують гроші. Грошецентричне суспільство – це суспільство, в якому все – думки, рішення, справи – обертається навколо грошей. При цьому грошецентричним стає будь-яке суспільство, де в окремих осіб немає ні практичних навичок, ні громади, що їх підтримувала б, оскільки саме це робить гроші ключовим фактором виживання для таких осіб [4].

На думку багатьох науковців, саме жадоба до грошей спричиняє деструктивну поведінку нинішніх бізнесменів щодо природи в цілому та живих організмів, які тут існують та забезпечують регенеративні процеси. Унаслідок життєдіяльності суспільства у глобальному масштабі навколишнє середовище руйнується, а природні ресурси за існуючих технологій і способів життя людини виснажуються [5, с. 7].

Аналіз засвідчує, що подолання деструктивів, які пов'язані з використанням і розвитком природно-ресурсного потенціалу в цілому й відновленням регенеративних властивостей фауни та флори зокрема, стосується багатьох сторін цього процесу. Втім, вплив на відновлювальний процес інвестиційно-інноваційних чинників в умовах зростання техногенного й антропогенного навантаження недостатньо досліджений наукою.

Мета статті – обґрунтувати необхідність імплементації новітніх досягнень науки і техніки у процеси, які регулюють, посилюють та балансують регенеративні властивості рослинного й тваринного світу

Соціально-економічна та екологічна криза, що тривалий час має місце в Україні, потребує якісно нових підходів до її подолання. Особливо це стосується природно-ресурсної сфери, деградація якої, що засвідчують дослідження багатьох відомих науковців, спричинена помилково обраною моделлю розвитку та зумовленою нею інтенсифікацією техногенного й антропогенного навантаження. Відомий французький вчений Е. Моран зазначає, що розвиток, який розглядається лише як технічний та економічний процес, включаючи сталий розвиток, перетворюється на ніщо; такий розвиток

не витримує критики. Необхідне більш багате і складне розуміння розвитку [6, с. 60]. Тобто розвиток має бути організований так, щоб не лише забезпечити успішне подолання економічної кризи, а й вирішити інші завдання, найбільш важливими з яких є: 1) забезпечення збалансованості соціальної, екологічної і економічної складових цього процесу; 2) пріоритетність інвестиційно-інноваційних засад відтворення природних ресурсів із призупиненням процесів їх варварського знищення, що слугуватиме передумовою збереження й охорони природних ресурсів та активізації регенеративних властивостей рослинного й тваринного світу; 3) налагодження та інтенсифікація в суспільстві практики прищеплювання нових, нематеріальних цінностей, в основі яких має бути покладено збереження усіх компонентів природно-ресурсного потенціалу; 4) побудова стратегії розвитку на усвідомленості соціумом потреби збереження природного багатства не лише для нинішнього, а й для прийдешніх поколінь. Нова парадигма економічного розвитку в першу чергу є переходом від переважно інерційної ринкової самоорганізації економіки до її розвитку на основі зміцнення ностичних начал, формування нового (граничного) типу економічного зростання [7, с. 7].

Дослідження дають змогу стверджувати, що основою, фундаментом життя на землі, як органічного, так і неорганічного світу, є природа, ресурси. В їх складі чільне місце належить рослинному й тваринному світу, генеза та регенеративні функції яких реалізуються у зв'язку зі створенням адекватних умов, що продукуються Всесвітом, а також людиною. Йдеться про взаємозв'язок, в якому задіяні чотири найважливіші компоненти (рис. 1).

Слід зазначити, що відхилення від збалансованості приведених сегментів спричиняє порушення або взагалі втрату регенеративних властивостей представників рослинного і тваринного світу. Ключова роль при цьому належить людському чиннику, соціуму, який, дотримуючись законів онтології, зможе забезпечити існування й розвиток усіх трьох складових (див. рис. 1). На жаль, своїми діями соціум наразі не дотримується вимог досягнення збалансованості, що згубно впливає на збереження, охорону й розвиток усіх компонентів природно-ресурсного потенціалу

В Україні негативний вплив соціуму на природні ресурси особливо інтенсифікувався у зв'язку з запровадженням ринкової моделі розвитку, яка, на думку багатьох економістів, чиновників, представників олігархічних структур, повинна забезпечувати успішний розвиток соціуму. При цьому наголос робився, як правило, на економічні чинники економічного розвитку, що механістично повинні подолати прояви хаотичності законів ринку. Однак цього не сталося, а розвиток спричинив катастрофічні наслідки щодо використання, збе-

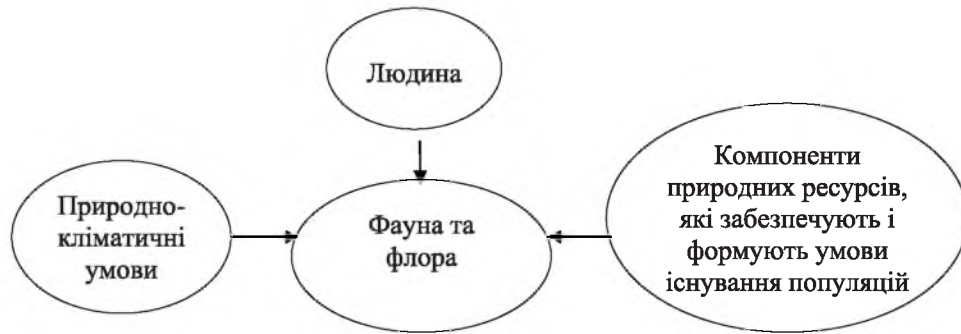

Рис. 1. Взаємозв'язок компонентів, якими забезпечується існування популяцій і генеза рослинного та тваринного світу

реження, охорони та відтворення регенеративних властивостей природно-ресурсного потенціалу, включаючи знищення фауни й флори. А. Етціоні з цього приводу зазначає, що коли ринок оголошується панацеєю від усіх бід, коли перетасування активів підриває господарські основи економіки, а питання безпеки й охорони навколишнього природного середовища віддаються на відкуп вузькому та недосконалому аналізу затрат і результатів, виникає гостра необхідність у виробленні позиції,

яка б урахувала й інші фактори, крім економічних [8, с. 69, 70]. Отже, запровадження ринкової моделі у зв'язку з відтворенням природних ресурсів не сприяє інтенсифікації популяційних процесів в Україні та Карпатському макрорегіоні зокрема. Ситуацію характеризує, наприклад, значне зменшення за період 2010–2013 рр. (із незначним зростанням у 2014–2015 рр.) площі мисливських угідь, які традиційно використовуються для розведення тварин і рослин, табл. 1, за даними [9, с. 192].

Таблиця 1

Динаміка площ мисливських угідь в Україні та у Карпатському макрорегіоні

(тис. га)

Регіони	2010 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Україна	46 745,7	44 565,0	42 685,9	37 539,8*	38 709,9*
Закарпатська обл.	1 037,3	786,7	743,4	743,7	743,8
Івано-Франківська обл.	989,0	808,2	686,6	730,5	722,2
Львівська обл.	1 793,8	1 665,0	1 559,3	1 626,2	1 638,8
Чернівецька обл.	636,4	626,8	626,8	626,8	626,8
Разом по макрорегіону	4 456,5	3 886,7	3 616,1	3 727,2	3 731,6

* Дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

Зрозуміло, що зменшення площ мисливських угідь не сприяє збільшенню поголів'я тварин. За період 2010–2015 рр. в Україні мали місце депопуляційні процеси щодо окремих видів копитних тварин і хутрових звірів у мисливських господарствах. Це стосується поголів'я оленів, кабанів, ланей, зайців, лисиць, бурих ведмедів тощо.

Результати дослідження свідчать, що нині в нашій країні не створено умов, які б реально сприяли розвитку популяцій абсолютної більшості представників рослинного і тваринного світу. Водночас багатьом європейським країнам, як засвідчує їх досвід, вдалося забезпечити достатній розвиток і збереження популяцій флори й фауни, відновлення їх регенеративних властивостей. Це переконливо демонструє стала позитивна динаміка кількісних і якісних показників відтворювального процесу у цих країнах.

Ключовими чинниками, від яких залежить успішність розвитку, збереження й охорони рослинного і тваринного світу, є: 1) усвідомлене ставлення соціуму до ролі фауни та флори в житті людини;

2) адекватна законодавча база, участь у процесах її формування органів місцевого самоврядування і громадськості; 3) організаційна сформованість фінансово-економічних засад, спрямованих на відновлення, збереження та охорону популяцій рослин і тварин. Передусім це стосується організації інвестиційно-інноваційного забезпечення розвитку рослинного і тваринного світу, яке вже тривалий час успішно використовується в багатьох високорозвинених країнах Європи та світу.

Зазначимо, що в Україні до та після проголошення незалежності регулювання кількісних показників складу рослин і тварин відбувається на засадах, сформованих ще в умовах командно-адміністративної системи. Фінансово-інвестиційне забезпечення генези популяцій рослинного і тваринного світу в той час мало ситуативний, необов'язковий характер. Фінансування при цьому надходило з двох джерел: кошти підприємств та державний і місцевий бюджети. Залучення інвестицій ззовні, як правило, мало разовий, епізо-

дичний, законодавчо не врегульований характер. Левова частка коштів спрямовувалася на покриття поточних витрат. Саме в такому руслі наразі фінансується підтримка біорізноманіття в умовах сьогодення (табл. 2, за даними [9, с. 221]).

Дані табл. 2 переконливо засвідчують, що левову частку фінансування збереження біорізноманіття і середовища існування в макрорегіоні становили поточні витрати. Сформована структура фінансового забезпечення не є прогресивною і не

Таблиця 2

Капітальні інвестиції та поточні витрати на збереження біорізноманіття і середовища існування в Україні та Карпатському макрорегіоні у 2015 році

(тис. грн)

Регіони	Фактично витрачено, усього	У тому числі		
		капітальні інвестиції	з них інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
Україна	400 751,8	22 350,7	4 705,7	378 401,1
Закарпатська обл.	16 336,1	125,0	54,0	16 211,1
Івано-Франківська обл.	3 253,4	–	–	3 253,4
Львівська обл.	7 994,4	599,3	–	7 395,1
Чернівецька обл.	8 505,3	1 323,0	–	7 182,3
Разом по макрорегіону	36 089,2	2 047,3	54,0	34 041,9

спрямована на запровадження новітніх засад формування біорізноманіття, включаючи підтримку регенеративних властивостей флори і фауни. А відтак, і обсяги капітальних інвестицій, і розмір площ мисливських угідь дозволяють переконливо стверджувати, що в Карпатському макрорегіоні не приділяють належної уваги проблемам відтворення, збереження й охорони рослинного та тваринного світу. Принагідно зазначимо, що фінансування витрат на збереження біорізноманіття і середовища його існування забезпечується, в основному, за рахунок власних коштів підприємств, членських внесків мисливських товариств, благодійних фондів тощо.

В Україні донині не сформовано конструктивні засади фінансування збереження й охорони біорізноманіття. Насамперед це стосується чинного механізму фінансового забезпечення, розподілу коштів, напрямків їх використання. Йдеться про потреби інвестування в рамках інноваційної моделі, що успішно використовується в багатьох країнах ЄС, а також про достатність фінансового забезпечення науково-дослідних робіт природоохоронного спрямування. За офіційними даними державної статистики, у 2015 році за останнім напрямом в Україні було витрачено 18 985,3 тис. грн, у тому числі 654,3 тис. грн, або 34,5%, становили капітальні інвестиції [9, с. 203]. Усі інші кошти становили поточні витрати. Отже, у найближчій перспективі в Україні будуть продовжуватися процеси знищення рослинного світу й вимирання тварин. Без науки, фундаментальних досліджень вести мову про збільшення популяцій, активізацію регенеративних властивостей фауни й флори неможливо. Зникнення назавжди багатьох видів рослин і тварин є проблемою, вирішення якої потребує прийняття наукових конструктивних рішень і залучення додаткових інвестицій із радикальним збільшенням їх питомої ваги в загальному підсумку затрат. На жаль, наразі

відтворювальні процеси, пов'язані з відновленням властивостей природних ресурсів, у нашій країні організовують без застосування й упровадження інновацій, сучасних технологій. Зусилля провідних і бізнесових структур при цьому продовжують спрямовуватись на перманентне знищення всіх нових видів фауни й флори для задоволення власних меркантильних інтересів.

Парадокс полягає в тому, що за фактом інвестиції природоохоронного цілеспрямованого не використовуються на імплементацію інновацій, а призводять до зростання інтенсивності знищення й зникнення природно-ресурсного потенціалу, втрати його регенеративних властивостей. Цим пояснюється катастрофічне розширення оголених земельних площ у Карпатському макрорегіоні, на яких свого часу росли ліси й існували умови для відновлення фауни й флори. Отже, необхідні радикальні перетворення, в основу яких слід покласти концепт охорони, збереження та створення умов для відновлення популяцій найбільш цінних зникаючих представників рослинного та тваринного світу.

Для вирішення комплексу проблем, пов'язаних із застосуванням і відтворенням природних ресурсів, необхідно використання досягнень науки й техніки, запровадження досвіду організації системи формування регенеративних властивостей у країнах Європи.

У ключових регіонах в умовах проведення децентралізації доцільно розробити цільові програми "Порятунок і відновлення популяції фауни і флори". Цей документ слід формувати за участі волонтерів, громадських активістів, науковців, депутатів місцевих рад, діючих природоохоронних установ і організацій. Йдеться про нові підходи до побудови програми збереження й розвитку біорізноманіття, що безпосередньо формується на

найнижчому рівні управлінської структури. Її переваги полягають у тому, що саме місцева громада найбільш повно володіє достовірною інформацією про стан біорізноманіття, кількісний і якісний склад фауни та флори.

У процесі формування таких програм обов'язковим заходом, на нашу думку, має бути проведення інвентаризації та об'єктивне визначення динаміки найбільш важливих, типових видів рослинного й тваринного світу. Результати інвентаризації слід предметно обговорити на зборах представників громадськості, у школах, культурних центрах тощо. Така потреба пояснюється тим, що часто інформація, яка стосується природно-ресурсного потенціалу й публікується органами державної статистики, не завжди об'єктивна. Причиною розбіжностей між реальними даними та офіційною статистикою, які, за нашими спостереженнями, часто значно відрізняються між собою, може бути недосконалість обліку або помилки підзвітних підприємств, організацій та установ.

Наступним кроком на шляху порятунку рослинного й тваринного світу, відновлення популяції є конкретне визначення його механізму в розрізі виконавців, інвесторів, часу, територій, інших складових цього процесу. Потім необхідно визначити інститути, які безпосередньо виконуватимуть і контролюватимуть цей процес. З огляду на міжнародний досвід, важливими учасниками цього процесу мають бути наукові інститути та громадськість. За інших умов реанімувати рослинний і тваринний світ, відновити біоценоз, зберегти його не лише для нинішнього, а і для майбутнього покоління буде вкрай складно. Завданням науковців є проведення робіт на основі сучасних знань і технологій із забезпечення (відновлення) балансу біоценозу, що порушувався десятки років надмірним техногенним й антропогенним навантаженням на природно-ресурсну сферу.

Зрозуміло, що виконання цього завдання буде не простим, а суперечливим процесом, оскільки потребуватиме запровадження якісно нових засад соціально-економічного розвитку, ламання стереотипів, усвідомлення ключової ролі науки, знань, освіти тощо. На жаль, в Україні наука як основна ланка, завдяки якій зробили прорив у розвитку багато країн світу, чиновниками недооцінюється, ігнорується. Нинішні державні мужі, бізнесові структури надають перевагу інноваційним продуктам, які виробляються поза межами України.

На наше тверде переконання, запровадження інвестиційно-інноваційних засад активізації регенеративних властивостей фауни й флори в Україні стане можливим лише завдяки відродженню національних наукових інститутів, становленню адекватного цим складним і нагальним завданням кадрового потенціалу. Це передбачає вирішення двох ключових питань: 1) залучення наукових

кадрів, які би забезпечували реальне розв'язання (відповідно до вимог сучасності) проблем відновлення, збереження, охорони популяцій біоценозу, що ще зберігся; 2) забезпечення державного й регіонального надходження інвестицій відповідно до потреб, визначених науковими інституціями. Особливу увагу при цьому слід приділити науковим кадрам, матеріальна винагорода яких має відповідати обсягам виконаної роботи та одержаним результатам. Слід усвідомити, що очікуваний позитивний результат буде досягнутий лише завдяки достатньому фінансовому забезпеченню процесу.

Отже, у роботі показано, що відтворення рослинного і тваринного світу в Україні та, зокрема, у Карпатському макрорегіоні в сучасних умовах характеризується як негативне. З кожним роком зменшується чисельний і якісний склад біоценозу, погіршуються умови існування популяцій рослин і тварин. Дослідження свідчать, що найбільш суттєвий негативний вплив на відтворювальні процеси в природі спричинений діями соціуму, влади, бізнесових структур. Нинішнє використання природно-ресурсного потенціалу спрямоване на постійне збільшення прибутковості через виснажливе використання, без адекватного збереження, поліпшення й охорони ресурсів природи.

Подолання деструктивів у використанні природно-ресурсного потенціалу в цілому та у відтворенні фауни і флори потребує запровадження нової моделі господарювання, залучення до нього місцевих органів самоврядування, громадськості тощо. Крім того, що особливо важливо, потребує якісного переформатування експлуатація компонентів природи. У цьому контексті заслуговує на увагу досвід багатьох європейських країн, в яких відтворювальний процес здійснюється на сучасних інвестиційно-інноваційних засадах. Йдеться про радикальні, по суті революційні зміни у відтворенні життєдіяльності, відновленні й інтенсифікації регенеративних властивостей фауни й флори, що базуються на наукових знаннях, сучасних досягненнях науки й техніки, новітніх технологіях. В Україні державні структури, бізнес недостатньо використовують у відтворювальному природному процесі наукові продукти, напрацювання вітчизняних учених. Передусім це стосується генези умов для популяцій рослинного та тваринного світу, збереження й охорони всього біоценозу.

Вважаємо, що подолати ці складнощі зможе тільки наука, національні наукові кадри. При цьому фінансове забезпечення трансформаційних процесів у природоресурсній сфері слід покласти на державу й місцеві органи самоврядування як структури, головне завдання яких – забезпечити збереження, охорону та раціональне використання природних ресурсів, що є головною складовою частиною національного багатства. Як напрям подальших досліджень зазначимо вивчення завдань,

пов'язаних з участю в цих процесах об'єднаних територіальних громад, які мають безпосередньо фінансово впливати на відтворення рослинного й тваринного світу.

Список використаних джерел

1. Зверяков М. І. Про зміну моделі економічного розвитку // Економіка України. 2015. № 6. С. 41–49.
2. Колодко Г. В. Досвід Польщі може бути корисним для України // Економіка України. 2015. № 6. С. 38–40.
3. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: сучасна філософія, проблеми засвоєння // Економіка України. 2014. № 3. С. 70–82.
4. Левін Б. Одержимість грошима вбиває нас // Економічна правда. 20.03.2012. URL: <http://www.epravda.com.ua/columns/2012/03/20/319005/> (дата звернення: 17.05.2017).
5. Геєць В. М. Про єдність і суперечності у розвитку суспільства, держави та економіки // Економіка України. 2012. № 10. С. 4–23.
6. Морен Э. Образование в будущем: семь неотложных задач // Синергетическая парадигма. М. Прогресс-Традиция. 2006. С. 60.
7. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми // Економіка України. 2012. № 5. С. 4–17.
8. Этциони А. Социоэкономика: дальнейшие шаги // Экономическая социология. 2002. Т. 3. № 1. С. 69, 70.
9. Довкілля України за 2015 рік: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2016. 242 с.

References

1. Zvieriakov, M. I. (2015). Pro zminu modeli ekonomichnoho rozvytku [About changing the model of economic development]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 6, 41–49 [in Ukrainian].
2. Kolodko, H. V. (2015). Dosvid Polshchi mozhe buty korisnym dlia Ukrainy [The experience of Poland can be beneficial for Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 6, 38–40 [in Ukrainian].
3. Kolot, A. M. (2014). Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: suchasna filosofiiia, problemy zasvoiennia [Corporate social responsibility: modern philosophy, problems of assimilation]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 3, 70–82 [in Ukrainian].
4. Levin, B. (2012). Oderzhymist hroshyma vbyvaie nas [Money obsession kills us]. *Ekonomichna pravda – Epravda*. Retrieved from www.epravda.com.ua/columns/2012/03/20/319005 [in Russian].
5. Heiets, V. M. (2012). Pro yednist i superechnosti u rozvytku suspilstva, derzhavy ta ekonomiky [On unity and contradictions in the development of society, state and economy]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 10, 4–23 [in Ukrainian].
6. Morin, E. (2006). Obrazovanie v budushchem: sem neotlozhnykh zadach [Education in the future: seven urgent tasks]. *Synergetic paradigm*. Moscow: Prohress-Traditsiia [in Russian].
7. Halchynskiy, A. (2012). Ekonomichnyi rozvytok: metodolohiia onovlenoi paradyhmy [Economic development: the methodology of the renewed paradigm]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 5, 4–17 [in Ukrainian].
8. Ettsioni, A. (2002). Sotsioekonomika: dalneishie shahi [Socioeconomics: the next steps]. *Ekonomicheskaiia sotsioloheiia – Economic Sociology*, Vol. 3, 1, 69–70 [in Russian].
9. Dovkillia Ukrainy za 2015 rik: stat. zb. [Environment of Ukraine 2015. Statistical Yearbook]. (2016). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Kyiv [in Ukrainian].

М. В. Щурик,

доктор экономических наук, профессор,
заведующий кафедрой финансов, банковского дела и страхования;

О. М. Винничук,

аспирантка;
Университет Короля Даниила, Ивано-Франковск

Инвестиционно-инновационные основы активизации регенеративных свойств фауны и флоры в Карпатском макрорегионе

Исследовано влияние техногенной и антропогенной нагрузки на воспроизводство растительного и животного мира в Карпатском макрорегионе. Обоснована необходимость радикального изменения отношения социума к сохранению и охране природно-ресурсного потенциала. Предложено внедрить в Украине европейский формат решения задач использования, сохранения и охраны растительного и животного мира. Акцентировано на постоянном игнорировании запросов науки в Украине, особенно

когда это касается инвестирования в удовлетворение потребностей природно-ресурсной сферы. Предложена имплементация инвестиционно-инновационной модели в процессы, связанные с улучшением регенеративных свойств фауны и флоры.

Ключевые слова: *фауна, флора, регенеративные свойства, природно-ресурсный потенциал, охрана, популяция.*

M. V. Shchuryk,

DSc in Economic, Professor,

Head of Department of Finance, Banking, and Insurance;

O. M. Vynnychuk,

Postgraduate Student;

King Danylo University, Ivano-Frankivsk

Investment and Innovative Principles of Regenerative Properties Activation of Fauna and Flora in the Carpathian Macro-Region

There is an urgency and the need for the introduction of radically new principles for the formation of regenerative properties of fauna and flora. It is noted that the basis, the foundation of life on earth, as an organic and inorganic world, is the natural-resource sphere. Reproductive process in the world of plants and animals depends on how the society will be able to assure conservation, applying and protection of natural areas. Now in Ukraine in general and in the Carpathian macroregion in particular depopulation processes are intensified, and regenerative properties of flora and fauna are reduced. First of all it concerns excessive felling of the forest, drying of forest wood, the disappearance and death of many species of animals, increase their number entered in the Red Book. Essentially, society has disturbed the balance of natural resources which is one of the reasons for the intensification of cataclysms in the plant and animal world. Authors of the article have a need to radically change the attitude of human to nature. Foremost it concerns people whose activities relate to the resources of nature: businessmen, pro-government and entrepreneurial structures, local authorities and the public. It is proposed to introduce in Ukraine a European format for solving problems of use, conservation, protection of flora and fauna. At the heart of its implementation, investment and innovation principles of the organization of the natural reproduction process are recommended, which, unlike the current ones, make chaotic, unsystematic, barbarous use and exploitation of biodiversity impossible. The article states that in our country, pro-government structures and the public underestimate the innovative model of development, which is a key factor in the organization of the reproductive process in many EU countries. Requests for science in Ukraine, especially when it comes to investing in the needs of the natural resource sector, are constantly ignored. Science degrades, as convincingly testifies to permanent underfunding and the closure of research institutes by adequate state structures. This explains why in Ukraine, to date, there are no constructive, inexhaustible, balanced principles of exploitation, use, preservation, improvement and modernly organized protection of the flora and fauna, the restoration of its regenerative properties. The authors suggest developing in our country a new model of relations between people – a biocenose sphere, which should be based on the latest achievements of science and technology. It is also suggested that the formation of scientific institutes by scientists, which would professionally, with the help of knowledge, provide protection and population of flora and fauna. An important component of the implementation of new principles, in connection with the reproduction of biocenosis, and the provision of a balance in the natural resource area, is adequate state financing, which would be planned, purposeful and sufficient. Investing in the needs of nature should provide the state as a guarantor for the conservation, protection and provision of a population of flora and fauna for the needs of all citizens of the country.

Key words: *fauna, flora, regenerative properties, natural resource potential, protection, population.*

Бібліографічний опис для цитування:

Щурик М. В., Винничук О. М. Інвестиційно-інноваційні засади активізації регенеративних властивостей фауни та флори в Карпатському макрореґіоні // Статистика України. 2017. № 3. С. 86–92.